

1993-03-31

Redaktör Anders Åström
Nr 38 från starten 1980

1993:1 nytt

Ordföranden: VAR FÖRUTSEENDE - GÖR PROGNOSE OCH FRAMTIDSBILDER!

Vid KSP:s årskonferens i Örebro förra året sade Joakim Ollén bl a att långsiktig planering var ett av de områden där den kommunala insatsen skulle öka i betydelse under 90-talet. Detta uttalande är intressant inte bara för att Joakim Ollén är Kommunförbundets nye ordförande, utan också för att han är ledande moderat politiker.

För oss kommunala planerare och prognosmakare var uttalandet givetvis upplyftande efter ett delvis tungt och motvindigt 80-tal.

Statistiken och prognoserna utgör två av grundbultarna i de flesta KSP:ares vardagsarbete.

Var förutseende

Ska det vara möjligt att utnyttja de alltmer begränsade resurserna på ett mera effektivt och mera produktivt sätt erfordras förutseende. Det krävs förutseende att rätt dimensionera den kommunala servicen och att också rätt lokalisera den. Att vara förutseende är att göra prognoser och att göra bra prognoser.

De prognoser som vi arbetar mest med är befolkningsprognoser. Tack vare våra initiativrika och utvecklande kollegor i KSP:s - från början KOPI-grupp och numera - Prognosgrupp, har vi de senaste 15 åren haft en "allmän" tillgång till goda prognosverktyg. Nu senast, med

hjälp av Kommunförbundet, förnyade med nytt underlag för delområdesprognoser.

Jag tror alltså på en ökad efterfrågan av framtidsbedömningar och prognoser. Men jag tror också att vi prognosmakare ska öka "valfriheten" för våra brukare de beslutsfattande politikerna. Vi ska ta fram prognoser som bygger på olika antaganden om utvecklingen. Vi ska presentera alternativa framtidsbilder som man kan diskutera och debattera. Detta ökar handlingsberedskapen om utvecklingen visar sig bli en annan än den som vi i första hand trott på. Nästa steg är att politikerna beslutar sig för ett av alternativen som mål för utvecklingen och som grund för den kommunala verksamheten.

Vi tjänstemän ska alltså stå för prognoserna och de antagna prognosförutsättningarna medan politikerna står för målgivelsen.

De goda grunder och verktyg vi har för befolkningsprognoser vore enligt min mening bra att ha också när det gäller prognoser inom vissa andra områden.

Inte bara flytningen styr

Sysselsättningsutvecklingen är i många kommuner den viktigaste faktorn vid arbetet med befolkningsprognoser. Denna styr ofta de

inrikes ut- och inflyttningsströmmarna. Vi har, när vi gör befolkningsprognoser, allt för mycket förenklat bedömningarna av flyttningar till ett antagande av nettoflyttningens storlek. Bättre underlag för bedömningar av sysselsättningsutvecklingen, säkrare beslutsunderlag av sambandet sysselsättning-flyttning samt bättre/enklare modeller och verktyg för sysselsättningsprognoser är något jag skulle välkomna. Kanske kan Prognos-tillsammans med Kompassgruppen ta sig an detta?

För mycket konsulter

Andra områden där prognoser utgör viktig bas för en bra planering är bostäder och kommunikationer. Befolkningsprognoser tillsammans med prognoser om hushållsutveckling och boendestandard är grunderna för ett rätt dimensionerat bostadsbyggande. Bedömningar av trafik- och resandeströmmar, där arbetspendlingen utgör en stor andel, är basen för väg- och järnvägsbyggande samt för kollektivtrafikplanering.

Jag har en känsla av att trafikplaneringen och prognosarbetet inom detta område till största delen är privatiserat, dvs det utförs av konsulter. Jag tror att det vore en fördel för kommunerna om vi kommunala

ksp-nytt är en medlemstidning för Föreningen för kommunal statistik och planering, KSP. Tidningen utkommer med 3-4 nummer per år, trycks i ca 500 ex och sänds ut till alla medlemmar samt ett antal övriga intressenter.

Redaktör: Anders Åström
Redaktionskommitté utgörs av KSP:s styrelse

Postadress: **ksp-nytt**
c/o Anders Åström
Uppsala kommun, Box 216
751 04 Uppsala
Tel 018 - 27 13 06
Fax: 018 - 14 96 27
Föreningens postgiro 68 35 22 - 7

la prognosmakare blir mer aktiva och ser till att vi är med i arbetet med framtidsbedömningar av kommunikationer och trafikflöden.

Vad gäller bostadsbyggandet redovisades metoder, modeller, bedömningar mm vid ett av KABO- och Prognosgrupperna ordnat seminarium i juni 1992. Seminariets intressanta föredrag finns dokumenterade i en till alla medlemmar utsänd KSP-rapport. En hel del studier har också på senare år presenterats om flyttningar och flyttkedjor. Mycket finns alltså gjort på detta område samtidigt som framtiden ter sig mera osäker än någonsin.

Det finns sammanfattningsvis flera områden där behovet av prognoser - behovet av att vara förutseende - är stort. För att inte öka efterfrågan av prognoser på det sätt som ekonomerna gjort de senaste åren (ju sämre prognoser desto större efterfrågan), krävs en ständig grundforskning och kartläggning av olika samband. Det krävs en kontinuerlig utveckling och informations-spridning av modeller och verktyg. Detta ska vi själva och tillsammans med andra arbeta med.

Genom att öka kvaliteten på vårt prognosarbete ska vi öka efterfrågan av prognoser och efterfrågan av kommunala planerare.

Staffan Johansson, Jönköping

ÖRN PÅ TAKET

En morron satt en örn på taket till stans nya galleria. En havsörn, en nästan utrotad landskapsfågel och med bara två-tre kända häckande par vid kusten. Örnen satt stilla, bara huvudet rörde sig spanande fram och åter, vingarna parerade vindkastan. **KSP-nytt** larmade genast kollegan på lokalradion, och några timmar senare var det en riksnyheter. En positiv och glädjande nyhet i depressionstider, en utrotningshotad art visar sig för medborgarna.

Kort därefter uppdagades att örnen var en berguvsatrapp, uppsatt för att hålla duvorna borta från taket. Örnen som var en uv var en anka! Nyheten som varslade om att framtiden var nåt att bygga på, en blandning av det gamla goda och en förändring i en ny dimension, var en ATRAPP.

På nåt sätt påminner detta om innehållet i vissa av de förändringsvindar som nu viner genom kommunernas nya kläder. Nya koncept, som ser ut som de ska, rör sig som de ska, men inte är äkta. År 90-talets systemförändringar också atrapper, som utger sig för att vara något de inte är?
...undrar Anders

NYA MEDLEMMAR

Annika Andersson

Vaggeryds kommun
(återinträde)

Ingrid Augustinsson Swennergren

Karlskrona kommun

Egon Enocksson

Haninge kommun

Majbritt Nilsson

Norrköpings kommun

Tage Selander

Mörbylånga kommun

Kerstin Åkerlund

Timrå kommun

AVGÅNGNA MEDLEMMAR

Ulf Bergendahl, Falkenbergs kommun

Anders Berglöv, Flens kommun

Lillemor Bäckström, Karlstads kommun

Hans Dunder, Bollnäs kommun

Björn Eldh, Regionplane- och trafikkontoret,
Stockholms läns landsting

Ulrika Hägred, Lunds kommun

Ulla Johansson, Malmö kommun

Pasi Kemi, Vaggeryds kommun

Monika Lindwall, Laxå kommun

Inger Lundin, Kumla kommun

Bo Sandberg, Orust kommun

Zdenko Naglic, Högsby kommun

Lena Olofsson, Ludvika kommun

VAR ÄR ERA PROJEKT?

För några nummer sedan (1992:2) efterlyste **ksp-red** intressanta projektbeskrivningar från medlemmarnas hemkommuner att tjäna som en ringa ersättning för den avsomnade, förut årligen utkommande sammanställningen som byggde på en omfattande enkät.

Emellertid har just inga medlemmar känt sig hågade att meddela kollegorna resultatet av sina ansträngningar. Skärpning! Vi vet att ni gör mycket intressant som är värt att dela ned andra, så skicka in små projektsammanfattningar att presenteras i **ksp-nytt**!!

Längst ned på denna sida kan ni dock läsa om enintressant utredning, insänd av en vaken medlem i Småland.

PROJEKTREDOVISNING FRÅN JÖNKÖPINGS KOMMUNS STADSKONTOR: Ekonomiska effekter av den ökade arbetslösheten

Jönköpings kommun har gjort en utredning om effekterna av arbetslösheten på den kommunala ekonomin. Det konstateras att den ökade arbetslösheten mellan 1990 och 1992 kostnad för den ökade arbetslösheten kostat kommunen ca 60 Mkr under 1992. Hänsyn har då tagits till insatser för arbetsmarknadsåtgärder, socialbidragskostnader, kostnader för bostadsbidrag, kommunens kundförluster, skatteintäkter och bygg- och entreprenadutgifter. När jämförelse görs mellan 1992 och ett "normalår" för arbetslösheten reduceras kommunens kostnadsökning under 1992 till ca 20 Mkr.

Rapporten kommer alltså från Jönköpings kommuns stadskontor, utredningsavdelningen och heter "Kommunala effekter av den ökade arbetslösheten", november 1992:5. Kontakta Staffan Johansson, 036 - 10 57 40, för mer information.

FÖRÄNDRINGAR I ARBETSGRUPPERNA

Sedan medlemsförteckningen trycktes i oktober, har följande ändringar i arbetsgruppernas medlemskader skett:

AMIKO

Hans Ekholm, kommunförbundet har lämnat gruppen.

KABO

Nya medlemmar är Jan R Gustafsson, Stockholms stad och Ruth Andersson, Marks kommun.

KOMPASS

Kerstin Karlsson, Linköping, har lämnat gruppen och ersatts av Gregor Bunge, Västerås stad.

KOM IHÅG MEDLEMS- AVGIFTERNA!

Fler än 300 har betalt sin avgift för året. Bra!

Tyvärr är det några av dessa som betalt utan att ange namn. Om du känner på dig att du missat, kontakta medlemsansvarig Ulla Jonson i Gävle, tel 026 - 17 81 10.

Fler än hundra medlemsavgifter saknas alltså just nu. Om du vet att du är en av dem, sätt in din hundring på postgiro 68 35 22 - 7, märkt KSP!

ÅRSKONFERENSEN 1993

arrangeras i år i Sundsvall
den 24 till 26 augusti på temat
INFRASTRUKTUR
OCH MILJÖ

Boka in dig - inbjudningar
sänds ut snart!

I NÄSTA NUMMER AV **KSP-NYTT...**

...kan du läsa om

- Regionutredningen
- Arbetsgruppen ASKEN
- RiksNYKO
- Utvecklingsarbete för områdesplaner med helhetssyn

ksp-nytt 1993:2 kommer till sommaren!

KSP på Nordiskt statistikermöte:

Sommar på Island

Större delen av KSP:s styrelse representerade föreningen vid det 19:e Nordiska statistikermötet i Reykjavík på Island den 22-25 juli förra året. Mötets tema var "Statistik utan gränser", och här förmedlas en reserapport av Ulla Jonson, Annalena Löfgren och Kerstin Oremark.

Ankomsten...

Efter lite strul med att samla ihop styrelsen på Arlanda, så kom vi äntligen iväg med flyget till Reykjavík. Vi var redan första kvällen inbjudna till Reykjavíks stadsplanekontor för information. Vi mottogs med ett dignande bord av läcker plockmat, men där fanns också alger och torkad fisk att ta för sig av.

Kvällen avslutades med en rundtur i Reykjavík med omgivningar. Bland annat gjorde vi också ett besök på den hetvattenstation, som förser hela Reykjavík med varmvatten. Tänk vad skönt att ha varmvatten direkt från underjordens hetta - ingen risk att det tar slut även om man duschar sist.

Efter en rundvandring på stationen, bjöds vi på ett glas från "Romrumpan", dvs hetvatten från underjorden blandad med rom och spetsad med svavel. Det smakade förträffligt.

Som avslutning på det hela stämde vice direktören på Reykjavík stad, Bjarni Reynarsson och chefen på hetvattenstationen upp sina dova stämmor i maskinhallen och det ekade härligt. Det visade sig sedan att båda tillhörde Reykjavíks manskör.

ISLAND 1992
PROGRAM

19:e Nordiska
statistiker-
mötet
Reykjavík
22 - 25 juli 1992

STATISTIK
UTAN
GRÄNSER

Utveckling, förhållanden och planeringsproblem i Reykjavík

Reykjavík är en ung stad. Grunden till stadsbildningen lades när Reykjavík fick stadsprivilegier år 1776. Under 1900-talet har expansionen varit kraftig och befolkningstalet är nu runt 100 000 i staden och 150 000 i huvudstadsregionen.

Huvudstadsregionen är naturligt nog den mest expansiva delen av landet och antalet arbetstillfällen beräknas stiga med ca 25 000 till år 2010, från dagens 70 000. Arbetsmarknaden är stabil med högst 2 % arbetslöshet. Många islänningar har flera arbeten och levnadsstandarden i staden är hög.

Även bostadsstandarden är hög. Genomsnittslägenheten är 112 kvm och varje boende disponerar runt 40 kvm. Ca 60 % av alla lägenheter har byggts de senaste 30 åren och 90 % är privatägda.

Det första intrycket i Reykjavík är att bebyggelsen är så varierad. Inte ens kyrkorna är lika varandra. Förklaringen till detta är att Island inte har en egen arkitektutbildning. Islänningarna utbildar sig på andra håll, kanske mest frekvent i Norden, men även i Fjärran Östern och andra mer exotiska platser. När man som nyutbildad arkitekt sedan kommer hem är påverkan stor av arkitekturen i utbildningslandet.

På Island finns universitet med ca 5 000 studenter. FN:s universitet i geotermiska frågor är förlagt hit. Samtidigt sker samarbete med andra universitet, så får tex läkarstuderande efter grundläggande utbildning på Island slutföra sin utbildning på annat universitet, och då företrädesvis i Skandinavien. Läkartätheten på Island är mycket hög. En läkare finns på 370 invånare.

Reykjavík, med sitt läge på näset innanför bukten Faxaflóa, är en mycket vackert belägen huvudstad. Klimatet är mildt med hänsyn till läget (genomsnittstemperatur -0,6 grader i januari och ca +11 grader i juli). Detta tack vare Golfströmmen.

Även om allt verkar idylliskt en solig julivecka, som det var vid vårt besök, förstår man att det ändå finns många planeringsproblem i ett land som ligger så långt från de "vanliga världen".

Ett hot som alltid vilar över landet är faran för vulkanutbrott. Islänningarna väntar sig ett utbrott vart hundra år, och den tidsfristen har nu löpt ut.

Ett annat problem är blåsten och avsaknaden av skogar. Det problemet löser man genom att nu försöka plantera skog utanför staden. Bl a får alla skolbarn hjälpa till och plantera utanför sitt eget samhälle.

Den oerhörda tillgång som finns i geotermisk energi använder sig islänningarna naturligtvis av. Man undersöker till och med möjligheterna att exportera denna. Andra sätt att använda sig av naturtillgången är naturlig uppvärmning av bebyggelse, direkta varmvattenledningar och uppvärmda bassänger. Nu genomförs ett stort projekt med uppvärmning av gator och trafikleder i hela Reykjavík.

Nordiska storstadsregioner

Det andra passet på förmiddagen handlade om den Nordiska Storstadspublikationen. Det är en helt ny och unik produkt. För första gången har de nordiska länderna i samarbete tagit fram en publikation, som presenterar storstadsregionerna. Man har valt ut totalt 16 regioner och tagit fram jämförbara uppgifter för dessa områden.

Publikationen har formen av en statistisk årsbok och innehåller bland annat befolkning, bostäder och arbetstillfällen, trafik och service mm. Målgruppen för den här produkten är inte bara Skandinavien utan också EG-länderna. Regionerna är tillräckligt stora för att

göra sig gällande i EG.

Helsingfors stads faktacentral, med Asta Manninen i spetsen, har haft huvudansvaret för att ta fram publikationen och även stått för redigeringsarbetet. Parallellt med arbetet, så har man också lagt grunden till en enkel databas, för jämförande nordisk storstadsstatistik. Databasen har fått namnet "Nordstat" och skall innehålla sådana statistiska uppgifter som inte finns tillgängliga på något annat sätt

Publikationen är att rekommendera och du kan enklast beställa den genom Per Gullström, som är informationschef på USK, Stockholm, och som har deltagit i arbetet.

Miljöbalans i staden

Sista passet på torsdag eftermiddag behandlade Miljöbalansen i staden och föreläsare var Robert Fried, Stockholm.

Robert Fried inledde med att informera om utredningsarbetet inom miljöområdet på utrednings- och statistikkontoret (USK). Robert tyckte att stockholmarna är i mycket miljömedvetna och beredda att göra insatser. På ett område är dock attityderna mer sammansatta, nämligen trafikområdet. Flera studier pågår av hur inomhusklimatet upplevs i bostäder men även i andra lokaler som daghem.

Rapporten Miljöbalans Stockholm

är ett exempel på hur omfattande och svåråtgångad statistik samlas för att ge en lättillgänglig och översiktlig bild av utvecklingen. Först i rapporten belyses tillståndet i den fysiska miljön (luft, vatten, mark och inomhusmiljö). Efter det kopplas de påverkande faktorerna ihop med tillstånden. Vilka utsläpp sker till luft och vatten av vissa ämnen och vilka är källorna till utsläppen?

Avslutningsvis redovisas basdata om Stockholms natur, befolkningsutveckling och stockholmarnas levnadsvanor. Tanken är att rapporten skall aktualiseras vart tredje år meddelade Robert till sist.

Åldrandets geografi

Ett av de seminarier vi besökte hölls av Märten Johansson, Helsingfors.

Märten berörde den genomslagskraft som åldrandet får på befolkningssammansättningen inom Norden på medellång sikt samt även följderna mot bakgrund av rön från den geriatriska forskningen.

Några iakttagelser:

"I ett långt historiskt perspektiv har alla välfärdssamhällen nått det sista skedet.

I ett långt perspektiv minskar andelen unga medan åldringarnas andel växer. Intressant är att andelen befolkning 15-64 år förblir tämligen stabil under de olika skedena

av samhällets utveckling."

"Andelen äldre växer i hela Norden åren 1975-2005 och särskilt kraftigt i Finland. Skillnaderna mellan länderna utjämnas, men Sverige har också i slutet av perioden den största andelen äldre (17 %). Till följd av olika befolkningsstruktur i de nordiska länderna växer andelen 65 år och äldre i Finland till samma nivå (15,3 %) som i Danmark fram till år 2005. Både Sverige och Norge har en liten svacka i de årsklasser som fyller 65 år under prognosperioden. Det betyder att både andelen och antalet äldre minskar fram till år 2005. Åren 2005-2015 när betydligt större ål-

KORT RAPSODI FRÅN STORA MÖTET

Vi från KSP:s styrelse ägnade oss i huvudsak åt det nordiska kommunala statistikermötet men under torsdagen och fredagen pågick också mötets vetenskapliga program. På torsdagens förmiddag skedde mötets högtidliga öppnande med körsång, öppningstal och regeringens hälsning.

Det vetenskapliga programmet var organiserat kring mötets tema Statistik utan gränser. Programmet bestod av två plena och sex parallella sessioner. Vidare fanns databasdemonstrationer och en statistik- och ADB-utställning. Från Sverige visade bl a SCB PC-AXIS.

Första dagens plena behandlade statistiken i det integrerade Europa, med föreläsare från EUROSTAT, EFTA, Danmark och Finland. Av föredragen framkom att integrationen ställer krav på en stor ökning av informationsflödet, inte bara om ekonomin och marknaden, utan också om miljön, sociala förhållanden m m.

Under torsdagen avverkades tre parallella sessioner under temat - När gränserna slopas - problem och möjligheter i statistiken. Rubrikerna var - Varor och tjänster, Människor, arbete och kapital samt Dataflöde

På fredagen var temat för återstående tre sessioner Metod- och kvalitetsaspekter. Rubrikerna var Räkenskapssystem, Register- och urvalsbaserad statistik samt Värdering av arbete

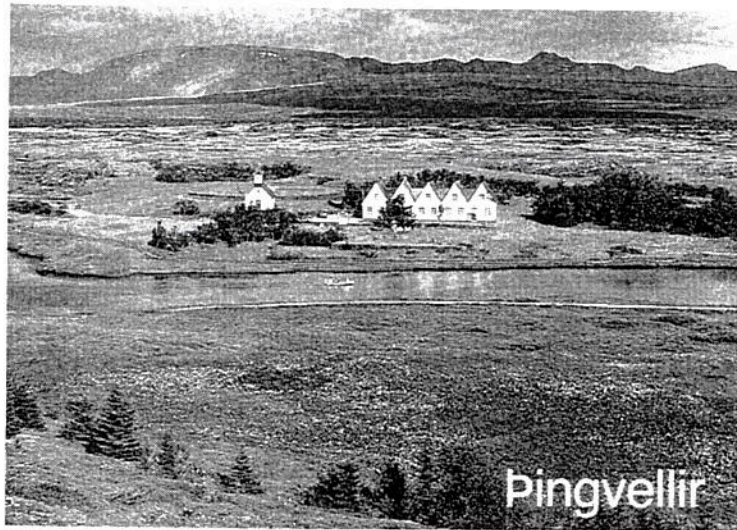
Alla föredragen finns dokumenterade, tillsammans nästan 1,5 kg papper.

dersklasser 65-årsåldern och då kommer åldringsandelen ånyo att stiga. I Danmark förblir åldringarnas andel stabil fram till år 2005 och växer därefter något. De verkligt gamla (80 år och äldre) växer i antal och andel under hela perioden 1975-2005. De utgör år 2005 mellan 3,7 % (Finland) och 5,2 % (Sverige) av befolkningen."

KVÄLLSUTFLYKT TILL TINGVALLASJÖN

Torsdagskvällen ägnades till utflykt. Först kördes vi i bussar på en ringlande tur genom det karga landskapet på högt belägna smala vägar mot ytterligare ett värmeverk vid Nesjavellir. Vattentemperaturen i källorna runt denna kraftstation håller mellan 86 och 127 grader, Vattnet pumpas vidare till Grafarholt och därefter bl a mot Reykjavík. Efter sedvanlig mottagning var det återigen dags för "Rom-pumpen", den inhemska specialiteten som bestod av rom och sva-velhaltigt varmt vatten från underjorden.

Efter besöket kördes vi vidare mot Tingvallasjön, denna vackra men kyliga julikväll. Vi promenerade i samlad tropp några kilometer efter sjön och mottogs av en fantastisk buffé i friluftsmiljö. Kvällen var oföglömlig. Landskapet, likt ett månlandskap bestående av aska,

Pingvellir

Foto: Sigurdur Thorvaldsson

sand, spegelblank nattsvalt sjö, fjällnatur och stillhet, ingav en känsla svår att förmedla. Några vågade sig på att bada, medan de flesta av oss andra trängdes vid den brasa värden påpassligt ordnade vid åsynen

av vår frusenhet. I detta skogsfattiga land eldades inte med ved utan det var nog mer husgerådet som offrades. Vid midnatt vände så färden hem mot Reykjavík.

TINGVELLIR, GULLFOSS OCH GEYSIR

På lördagsmorgonen åkte de ca 400 personerna, deltagare och följeslagare på en heldagsutflykt med buss till de mest populära av Islands turistattraktioner.

Resan gick först till Tingvellir, där det isländska alltinget etablerades 930. Det var en mycket vacker plats med mjuka gröna grässlätter ned mot sjön Tingvallavatn och runt

omkring såg man höga snöklädda berg. Området förklarades som nationalpark 1928 och är ett av Islands främsta turistmål och för islänningarna närmast en helig plats. Efter att ha gjort en rundvandring och tittat på tingsplatsen avslutades det 19:e nordiska statistikermötet formellt vid en gemensam lunch.

Sedan besöktes ett av Islands

vackraste vattenfall, Gullfoss, som tidigare varit utsatt för hotet att användas för utvinning av elkraft men numera är naturskyddat. En knapp mil från Gullfoss ligger Geysir, en annan mycket turistattraktion på Island. Geysir är den sprutande källa som fått ge namn åt fenomenet i allmänhet. Geysir vilar numera, men man tror att i en mycket nära framtid kommer en ny stor jordbävning att drabba Island och efter denna kommer stora Geysir att få utbrott igen.

Geologerna säger att det brukar komma en jordbävning här regelbundet varje sekel, den senaste var år 1896. Men inom området finns många andra källor som puttrar och sprutar upp kaskader av hett vatten. Den näst största geysirn har regelbundna utbrott var femte minut och sprutar sitt varma vatten ca 20 m upp i luften.

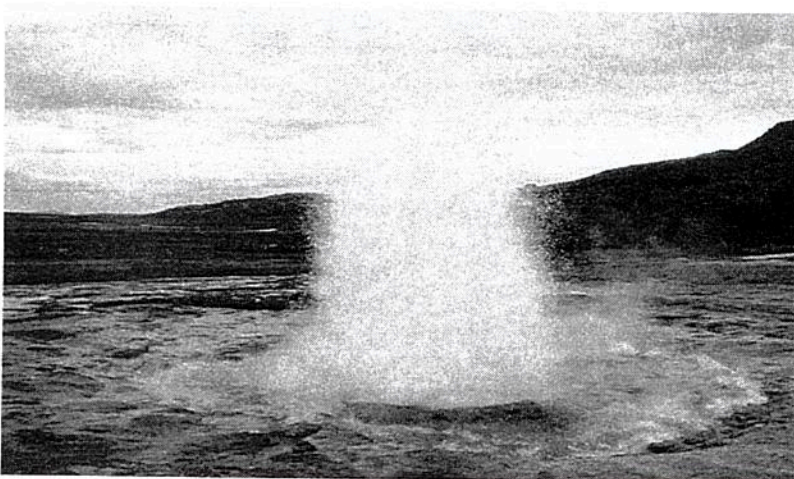

Foto: Ulla Jonson

På resan tillbaka besökte vi bland annat det historiska biskopssätet Skalholt som var det första biskopssätet på Island och inrättades 1056. På platsen har funnits många kyrkor som har förstörts av bl a stormar och bränder. Den nuvarande kyrkan byggdes 1954 med hjälp av insamlade pengar från hela Norden.

Sista stoppet gjordes i Hveragerdi, ett litet samhälle beläget i ett geotermiskt område. Jordvärmens utnyttjas för omfattande odlingar i växthus. I ett turistcentrum med "tropisk miljö" odlades bananer och andra tropiska växter.

Styrelsen med ledsagare och några KSP:are från USK avslutade dan med middag på restaurang Perlan, som låg på toppen av Reykjavíks hetvattentankar. Restaurangen roterar hela tiden runt så att man kan se Reykjavík från olika håll under måltiden. Här skrevs också Islandsversionen på KSP-visan, som uruppfördes med komp från barpianisten:

KSP ärúr härúr

Hagstófa sprútur siffror frem útúr Reykjavík jökúl, dökul glidúr

KSP geisir modúl

BANKETTEN!

Höjdpunkten på hela konferensen var ändå den stora banketten, som avslutade det 19:e Nordiska Statistiker-mötet på Island.

I foajén till festlokalen på Hotel Saga trängdes festklädda statistiker med ledsagare. Damerna hade den allra elegantaste festblåsan på och herrarna var strikta i mörka kostymer. Det hela kändes mycket högtidligt.

Vid bordsplaceringen blandades det friskt från alla de nordiska länderna, så att alla skulle ha sin representant vid varje bord. Menyn

var utsökt, efter vad som framgår av ovanstående.

Maten varvades också med allehanda klassisk musik och skönsång och det hela avslutades naturligtvis med dans.

Vilken kväll! Tänka att få vara med på något som kändes så stämningsfullt, utan att för den skull bli sentimentalt eller fjantigt.

KORTA FAKTA OM ISLAND

Yta:

103 000 km² (1/4 av Sverige)

Antal invånare:

260 000 personer, varav drygt hälften bor i Reykjavík

Antal får:

700 000

Antal hästar:

57 000

Självständig republik:

Sedan 1944

Språk:

Officiellt språk är isländska, men skandinaviska och engelska går också bra

Valuta:

100 ISK = 13.20 SEK

Klimat:

Medeltemp juli +11° C, jan -1° C

Medellivslängd:

Män 75,2 år, kvinnor 79,9 år

Arbetslöshet:

Ca 1 %

Press, radio, TV:

5 dagliga tidningar, 2 TV- och 7 radiokanaler

Export:

70 % av exportinkomsterna kommer från fisket

I EN NY SERIE KOMMER KSP:S ARBETSGRUPPER ATT PRESENTERAS EFTERHAND. VI BÖRJAR MED KOMPASS OCH FORTSÄTTER MED ASKEN I NÄSTA NUMMER AV **KSP-NYTT**.

KOMPASS - inte bara för rätt kurs

KOMPASS betyder Arbetsgruppen för Kommunal Påverkan på Arbetet med Sysselsättningsstatistik. Gruppen startades 1987, främst i syfte att följa upp FoB 85.

KOMPASS' arbetsområde rör sig således kring sysselsättningsstatistiken i dess olika former, som CFAR och ÅRSYS. Arbetet innebär mycket kontakt med huvudkällan, SCB. Frågeställningarna är ofta komplicerade och specifika och kräver stor professionalism att hantera. Arbetsgruppen står för kontinuiteten i en del av den ursprungliga grunden för KSP:s yrkeskompetens. Gruppens sammankallande, **Bertil Gustafsson** på USK i Stockholm stad, anger följande beträffande de aktuella frågorna inom KOMPASS' ansvarsområde.

Kvalitetsaspekten

Den viktigaste aspekten på sysselsättningsstatistiken är, förutom att den finns tillgänglig och redovisas på användbar indelningsnivå, **kvalitetsfrågan**. Redovisningen av den **förvärvsarbetande nattbefolkningen** är i sig tämligen okontroversiell. Mätningen sker med hjälp av inkomstuppgifter (kontrolluppgifter från arbetsgivare). En ganska vanlig invändning är dock att man inte får någon uppdelning på arbetad tid per vecka på detta sätt. SCB

har tillmötesgått dessa önskemål genom skattningar med hjälp av AKU-material. SCB levererar tabeller på kommunnivå och dessa ger nog en hygglig bild av fördelningen av förvärvsarbetande efter heltid/deltid.

Redovisningen av **förvärvsarbetande dagbefolkning** innebär större bekymmer, särskilt när det gäller delområden (NYKO i kommuner). Förvärvsarbetande som inte kan fördelas geografiskt består av tre grupper: 1. Växlande, kommunal anställning, 2. Ospecificerade, övriga plus företagare, samt 3. Saknar NYKO i CFAR. I Stockholm har summan av dessa grupper under perioden 1985-90 uppgått till mellan 11 och 16 % av den totala förvärvsarbetande dagbefolkningen i staden.

En strävan för de kommuner som arbetar med CFAR och NYKO måste vara att försöka få ned stoleken på dessa grupper till ett minimum. Att följa antalet i de tre grupperna ger ett bra mått på hur kvaliteten i ÅRSYS utvecklas.

En annan bild av kvaliteten får man genom att följa utvecklingen

av förvärvsarbetande med arbetsplats i olika delområden av en kommun. Intressanta områden i Stockholm är exvis Akalla, Husby och Kista. De tal som ÅRSYS ger här pekar på en tämligen stabil och trovärdig kvalitet.

Se vidare vidstående artikel beträffande ÅRSYS och kvaliteten!

Aktuella frågor

Kommunerna har för närvarande ett tungt och besvärligt arbete med de register som ska gås igenom och uppdateras. Den senaste genomgången vid årsskiftet gällde underlag till KU 1992 (KU=kontrolluppgifter). Under våren väntar CFAR-enkäten till alla flerarbetsställe företag där kommunerna självklart ingår. I samband med denna enkät kommer SCB att introducera den nya näringsgrensklassificeringen enligt SNI 92.

Alltid till förfogande!

KOMPASS-gruppens medlemmar står alltid till förfogande när det gäller t ex att återrapportera ärenden som inte blivit korrekt behandlade av SCB. Hör av er!

KOMPASS-gruppen och SCB-representanter förevisade vid ett möte i Borås den 1 okt 1992. Från vänster:

Hans Björklund, SCBAMIRA, Kertin Karlsson Linköping (har nu ersatts av Gregor Bunge, Västerås), Bengt Tengrud, SCB F/Reg, Jette Bodin, SCB S/REK, Kjell Gustavsson, Järfälla, Eva Glantz, Kommundata, Elisabeth Sennvall, SCB AMIRA, Peter Karlsson, Värnamo. Saknas på bilden gör gruppens sammankallande Bertil Gustafsson, Stockholm (som tog fotot) och Christina Rosenquist, Kalmar.

Foto: Bertil Gustafsson

ÅRSYS - BESKRIVNING AV EFFEKTIVITETSUTVECKLINGEN

Av Bertil Gustafsson, Stockholms stad. Redigering av artikel 1992-03-03

Årlig regional sysselsättningstatistik (ÅRSYS) infördes med FoB 85 som ett registerbaserat alternativ. Denna statistikgren emotsågs med stora förväntningar, men metoden för datainsamlingen, via inkomstuppgifter i kombination med ett heltäckande arbetsställeregister var oprövad och det var naturligt att räkna med olika problem.

Utöver att kommunerna är huvudsakliga användare av ÅRSYS, innebär registermetoden att kommunerna också har stor del i arbetet med att framställa ÅRSYS. Man svarar för rapportering av inkomstuppgifter för egen personal på kontrolluppgifterna (KU) till skattemyndigheten, vilket ligger till grund för avgränsningen av den förvärvsarbeteande befolkningen (SCB:s sysselsättningsregister). Kommunerna svarar också för kontroll och uppdatering av egna arbetsställen inom CFAR, det centrala företagsregistret, samt delområdeskodningen av CFAR, vilken ligger till grund för redovisning av förvärvsarbeteande dagbefolkning och pendling.

För att analysera "effektiviteten" inom ÅRSYS måste därför utvärderas alla inblandade parter agerande och samspelet dem emellan. Nyckelord vid en sådan utvärdering är statistikens användbarhet och värde/nytta.

Användbarheten

ÅRSYS är den enda sysselsättningstatistiken som möjliggör en årlig redovisning av den förvärvsarbeteande befolkningen på låg geografisk beskrivningsnivå. Det är också på låg nivå som kvaliteten på data kan kontrolleras.

En allmän uppfattning bland ÅRSYS-användare är att redovisningsgrupperna "växlande", "ospecificerade" och "saknar NYKO" skapar osäkerhet i användningen. Storleken på dessa grupper varierar stort mellan kommuner och mellan redovisningsår.

De analystabeller SCB tar fram över antalet personer som påförts

särskilda arbetsställennummerkod (80- resp 90-serien) är bra underlag för utvärdering och analys.

Tillgänglighet

ÅRSYS erbjuds användare på olika sätt. För kommunernas del gäller främst SYSSPAK, ett omfattande tabellpaket från vilket tabeller och disketter kan beställas på valfri geografisk nivå. Leveranstiden är för närvarande på kommunnivån ca 15 månader efter mätårets utgång. Tabeller på delområden föreligger någon månad senare. En väsentligt snabbare produktion är troligen svår att uppnå med hänsyn till det omfattande kontrollarbete som är nödvändigt, bl a vad gäller delområdeskodning av CFAR.

Ett allt viktigare sätt att öka tillgängligheten är genom åtkomst i olika databaser, där t ex PC-Axis erbjuder nya stora utvecklingsmöjligheter. Kommunernas egna databaser och SCB:s RSDDB har använts i hittills okänd omfattning.

Många kommuner anser att SCB:s sammanställningstabeller, typ SAM 101, tillgodosett önskemålen hos en stor grupp användare. Tabellerna är mycket användbara för att beskriva förhållanden i stadsdelar, basområden etc. I kommunernas mera övergripande arbete har sysselsättningsdata kommit till användning i samband med översiktsplaneringens sysselsättningsprognoser och bedömning av utvecklingstendenser. Inom trafikplaneringen efterfrågas ofta pendlingsdata och sysselsättningsuppgifter, liksom i samband med utvecklingsarbete för särskilda stadsdelar. Detaljhandelsbranschorganisationer behöver ofta uppgifter för att beskriva kundunderlag, både i form av dag- och nattbefolkning. En annan stor grupp som efterfrågar data är studerande och forskare på olika nivåer.

Definitionsmässiga brister

En återkommande invändning mot förvärvsarbeteandefinitionen i ÅRSYS är att arbetstidens längd inte

redovisas. Mätningen avser förvärvsarbete minst en timme per vecka. SCB har utvecklat en metod att skatta veckoarbetstiden, och variabeln kan nu beställas på kommunnivå.

Tillförlitligheten hos pendlingsdata ifrågasätts även, bl a vad som är faktisk pendling gentemot skenbar s k registerpendling. En fortlöpande analys av förhållandet mellan folkbokföringsadress och arbetsställeadress är angelägen.

Utvecklingsmöjligheter

ÅRSYS har visat sig innehålla stora möjligheter till beskrivning av lokala arbetsmarknader. Kommuner och regioner kan grupperas på valfria sätt efter givna kriterier.

Vidare innebär ÅRSYS att flöden av förändringar i den förvärvsarbeteande befolkningen kan beskrivas och analyseras. Eftersom sysselsättningsregistret bygger på individdata kan information från andra register tillföras, som t ex utbildning och inkomster.

Sammanfattning

Vad gäller större kommuner kan nog påstås att **efterfrågan och användningen** av ÅRSYS-uppgifter har ökat efterhand som materialet blivit mer känt och kvaliteten blivit möjlig att bedöma. Bara det faktum att det går att skapa tidsserier på låg regional nivå innebär ett klar ökat intresse.

Redovisningen av den förvärvsarbeteande **nattbefolkningen** medför inget större problem, bortsett från avsaknaden av uppgifter om veckoarbetstid. Den stora osäkerheten gäller fortfarande redovisningen av förvärvsarbeteande **dagbefolkning** och **pendlingsdata**. Oftast går det att hitta förklaringar till "konstiga" nivåer eller till "osannolika" förändringar. Dessa kan som regel härledas till kommunernas egna indelningar och adressförteckningar.

Det kan slutligen konstateras att ett intensivt arbete har bedrivits hela tiden för att förbättra och utveckla ÅRSYS, genom ett nära samarbete mellan SCB och kommunerna.

KOPI-gruppen i Österled

Av Kjell Sahlin, USK, Stockholm stad

Den 14-15 december företog KOPI-gruppen en expedition i till Helsingfors för att studera hur våra grannar i öster har det med GIS-system, områdesdatabaser, och andra aktuella datafrågor.

Resan gjordes av en något decimerad grupp som bestod av **Eva Berggren** från Botkyrka, **Björn Eldh** från Stockholms läns landsting, **Hans Ekholm** från Kommunförbundet, **Sven Gunnar Lönn** från Kommundata och **Kjell Sahlin** från Stockholms stad.

I Helsingfors blev vi hjärtligt motagna av **Asta Manninen** med medarbetare på Helsingfors stads faktacentral. Faktacentralen var vår värd under hela besöket.

Start i Faktacentralen

Vårt besök började med att vi fick en redogörelse för verksamheten vid Helsingfors stads faktacentral, som är landets största kommunala organisation för stadsforskning och statistikföring.

På faktacentralen bedrivs tillämpad forskning om Helsingfors med omnejd. Där uppgörs och upprätthålls statistik och databaser över huvudstaden med omgivande kommuner. Faktacentralen leder och övervakar stadens arkivering och fungerar som stadens centrala arkiv. Varje år utges ett femtiotal publikationer. Centralen bedriver samarbete med huvudstadsregionens övriga kommuner och högskolor.

Faktacentralen består av fyra enheter; förvaltningsenhet, stadsarkivet, stadsforskningsenheten samt statistik och informationstjänstenheten. Sammanlagt har dessa enheter ett åttiotal fast anställda.

Helsingfors' ADB

Nästa punkt på programmet var en redogörelse för Helsingfors stads ADB-strategi. Om detta berättade stadens ADB-chef **Tuomo Karakorpi**. Han började med att redogöra för stadens ADB-system. Förutom IBM stordator och ett antal minidatorer finns 2000 terminaler

och ca 3500 PC som är kopplade i olika nätverk; Ethernet, Token Ring.

En ADB-strategi tas fram vart tredje år. Några huvudpunkter i den nu gällande strategin är: rationalisering och översyn av processerna, cost/benefitanalyser, distribuerade system resp gemensamma system, nätverken, projektplanering och ADB-säkerhet. Inom alla dess områden tar man i ADB-strategin fram en policy för staden.

En viktig punkt när det gäller möjligheterna till kommunikation är ett väl fungerande fysiskt nät. Helsingfors stad bygger därför ett nät av optisk fiberkabel mellan ett antal punkter till vilka förvaltningarna kan koppla sina lokala nät.

Bland de gemensamma system som förvaltas av staden centralt kan förutom ekonomi- och personalsystem nämnas ett EIS-system, dvs ett system med information för kommunledningen. Till de gemensamma systemen hör även diariehanteringen, elektronisk post, ett planerings- och byggnadssystem (ett GIS-system) samt ett kontorsautomationssystem. Det är lätt att konstatera att Helsingfors ligger långt framme när det gäller ADB-frågor och ADB-hantering.

Markku Aho redogjorde därefter för faktacentralens ADB-situation. Man har ett Novellnät med en PC till nästan varje anställd. De persondatorer man har valt är utrustade med 386-processorer. Vid nyanskaffning köper man nu enbart datorer med 486-processorer och 8 mb internminne. Som ordbehandlingsprogram används Word Perfect. Andra programvaror är Statgraphics, Ventura, Lotus 123, Freelance, SAS, Excel, och Windows.

(RE)GIS

Briitta Siekinen presenterade en plan för ett GIS-system som kallas

REGIS. Systemet är tänkt att vara gemensamt för stadens förvaltningar.

Man vill bygga ett tillförlitligt system med bra rapporteringsmöjligheter och ett grafiskt gränssnitt till användarna. Systemet skall innehålla data om fastigheter, byggnader, plandokumentation, lägenheter, och byggnadstillstånd. Till detta kan sedan kopplas företagsdata en gång per år och befolkningsdata, en gång per vecka genom överföringar från andra register. Befolkningen kan hänföras till en viss lägenhet genom en tilläggskod till personnumret.

I Finland har man alltså löst frågan om lägenhetsregister, som diskuterats så länge i Sverige. Registren är sedan kopplade till kartor med hjälp av ytkoordinater.

Områdesdatabas

Pekka Vuori berättade om ett nyss slutfört utvecklingsprojekt: "Områdesdatabasen med nya möjligheter för PC-tillämpningar". Faktacentralen har sedan länge haft ett områdesdatasystem i stordatormiljö dit förvaltningarna har kunnat koppla upp sig och ta fram geografisk finfördelad statistik.

Nu har man byggt om systemet i persondatormiljö och lagt det i en relationsdatabas i faktacentralens nät. Man har valt Oracle som databashanterare. Som användargränssnitt har man använt SQL-Windows och Excel. Meningen är att även användare utanför faktacentralen skall kunna koppla upp sig mot nätet och använda databasen.

Förmiddagen avslutades med lunch där **Eero Hostila**, chef för faktacentralen, var vår värd.

Eftermiddagen inleddes med två parallella pass. **Hans, Sven Gunnar** och **Björn** tittade lite närmare

på Helsingfors stads EIS-system medan **Eva** och **Kjell** ägnade sig åt att studera hur Statistikcentralen (motsvarigheten till SCB) levererar statistik på datamedia åt kommunerna.

Beslutssystem

Frågan om EIS-system har diskuterats mycket i Sverige men det är ganska få system som är i drift. **Kari Miskala** på Stadskansliet visade ett system i full verksamhet. Chefer och beslutsfattare i Helsingfors kommun kan snabbt och enkelt få aktuell information som stöd för sitt beslutsfattande. I systemet finns information inom områdena;

- ekonomi* - stadens budget, skatter, intäkter
- personal* - de 40 000 anställda med ålder, kön mm
- demografiska data* om stadens invånare
- makroekonomiska data* såsom arbetslöshet, valutahandel mm
- jämförelser* med andra städer
- möjligheter att koppla upp sig* mot andra system
- ordbehandling*
- elektronisk post*

Informationen inom de olika områdena redovisas enkelt med grafiska tillämpningar. Systemet är i huvudsak byggt av en person, **Kari Miskala**, som lagt ned ca två års arbete med 12 timmars arbetsdagar. 15 personer använder systemet och det uppdateras varje månad. Systemet är byggt i ett programpaket utvecklat i England och körs på persondator i ett nätverk i stadshuset.

StatFin

Helena Korpi och **Jaako Laakso** från Statistikcentralen presenterade några ADB/PC baserade produkter ur StatFins databaser. Statistikcentralen erbjuder statistik inklusive en enkel programvara på disketter. Programvaran kan enkelt användas för att se på data och göra enkla utlistningar. Men programvaran gör det möjligt att konvertera statistiken till valfritt format för andra programpaket (Excel, Database, Lotus m fl). Statistikpaketen finns dels för hela Finland, dels på

lokal nivå.

På nationell nivå redovisas t ex befolkning, arbetskraft, priser, löner, nationalräkenskaper. På regional nivå finns uppgifter om t ex ålders- och utbildningsstrukturer, näringsstruktur, ekonomi, antal arbetsplatser, pendling och politiska styrkeförhållanden mm.

Statistikcentralen håller även på att titta på SCB:s PC-axis för att se om detta kan vara ett lämpligt sätt att förse även finska konsumenter med information från Statistikcentralens databaser.

Resten av eftermiddagen ägnades åt KT-T dvs motsvarigheten till Kommundata i Sverige. Våra värder på KT-T var försäljningsdirektör **Juha Soini** och försäljningschef **Torbjörn Blomqvist**.

Finska Kommundata

KT-T ägs av diverse olika organisationer. Stadsförbundet och Kommunförbundet äger ca 14 % av aktierna vardera. Städerna Helsingfors, Esbo och Vanda äger 50 %.

Torbjörn berättade om KT-Ts organisation, produkter, bolag, försäljning och anställda. Juha berättade om datoriserade system för ritningar på mikrofilm. **Erkki Hallila** och **Pekka Vuori** demonstrerade den ovan beskrivna områdesdatabasen.

Vi hade också en intressant diskussion om nordiskt samarbete. Marknaden är för liten i respektive land för att utveckla vissa specifika produkter. Med ett samarbete skulle hela marknaden bestå av ca 20 milj invånare. De baltiska länderna är också nya och intressanta marknader.

Den mycket intressanta dagen avslutades med bastu och middag i den mycket förnämliga representationsbastun i städernas hus.

Samarbetsdelegationen

Dagen efter begav vi oss ut till Östra Böle för att titta närmare på SAD (Huvudstadens samarbetsdelegation) och dess ADB-verksamhet. **Rolf Aschan** inledde med en allmän presentation av SAD:s verksamhet och bakgrund. SAD bildades på 1970-talet av fyra kommu-

ner i huvudstadsregionen, Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla. Sedan 1950 har befolkningen i området fördubblats och uppgår nu till 812 000. I regionen finns ytterligare tre regionplaneförbund. Så småningom räknar man med att förbunden kommer att slås samman.

SAD:s verksamhetsidé är att sköta gemensamma ärenden för huvudstadsregionen på ett ekonomiskt, effektivt och opartiskt sätt. SAD verkar inom ett flertal områden. Störst andel av budgeten har regiontrafiken som handhar den mellankommunala kollektivtrafiken. Andra verksamhetsområden är trafikplanering, markplanering, mätning av luftföroreningar. Sedan 1982 ingår även avfallshanteringen i SAD:s verksamhet. SAD har totalt 241 anställda och en budget på 790 milj FM, varav 230 milj i skattemedel. Inkomsterna kommer till största delen från regiontrafiken och avfallshanteringen. SAD:s verksamhet utgör 1 % av de ingående kommunernas budgetar.

Raimo Kokkonen redogjorde för SAD:s ADB verksamhet, som sysselsätter 10 personer. Det största applikationsområdet är avfallshanteringen, som inkluderar data-system för allt från försäljning och arbetsplanering till fakturering och statistikföring. Andra tillämpningsområden är lokaltrafik, miljöskydd, lokaliseringsplanering, personaladministration, ekonomiförvaltning, samt informationsåtervinning och kommunplanering (som till stora delar består av de tidigare nämnda systemen REGIS och områdesdatabasen) och "personliga uppgifter" som ordbehandling och kalkylprogram.

Erkki Hallila från KT-T demonstrerade ett datakatalogsystem för huvudstadsregionen, SEULA-systemet. Med hjälp av detta kan man få reda på vilka ADB-register som finns, vilken information de innehåller och hur de är kopplade till varandra. Det visade sig vara ett alldeles utmärkt hjälpmedel för att hitta rätt bland all den information som en planerare behöver i sitt arbete. Applikationen var gjord i SAS och Windows.

Stadsgeodeten i slips

Efter att ha avnjutit en god lunch som SAD bjöd på, så bar det av till fastighetskontorets stadsmätning-avdelning där Stadsgeodet **Jurgen Grönfors** tog emot oss. Han hade dagen till ära valt att framträda iförd Botkyrka kommunslips, till stor besvikelse för Eva som hade tänkt förära honom en sådan.

Jurgen gav oss en beskrivning av stadens digitaliserade kartdatabas. Utifrån kartdatabasen sker all kartproduktion i Helsingfors. Till databasen kan andra register kopplas,

t ex stadsplaneregister, fastighetsregister, och byggnadsregister liksom stadens gemensamma REGIS-system.

Finland långt framme

Besöket avslutades med en diskussion på faktacentralen där vi kunde konstatera att Helsingfors och kommunerna i Helsingforsregionen ligger långt framme när det gäller ADB-frågor, samordning och hantering av stora och för den kommunala planeringen viktiga register, liksom GIS-tillämpningar och an-

dra frågor som vi kommunala planerare i Sverige brottas med. Vårt grannland i öster har mycket att ge oss och är väl värd ett besök. Finska planerare och statistiker är dessutom mycket gästvänliga.

Det var fem trötta men nöjda KOPI-medlemmar som avnjöt en god middag i Silja Symphonys fiskrestaurang på vägen hem. Dock tröt modet och energin när det framkom önskemål om att gruppen skulle framträda med "Kommunplanören" i båtens Karaokeanläggning. Vi nöjde oss med att vara åhörare denna gång.

REGERINGENS PROPOSITION OM SCB (1992/93:101):

Minst hälften kvar i SCB:s regi

Av Bo Bergström, USK, Stockholms stad

Regeringen har nu behandlat statistikutredningens förslag om effektivare statistikstyrning. Tankarna återfinns i en regeringsproposition. KSP:s styrelse gav sina synpunkter på förslaget i ett remissvar och dessa har redovisats i ett KSP-nytt i höstas.

I korthet gick statistikutredningens förslag ut på att all statistikverksamhet skulle finansieras av olika statliga verk eller departement dvs den sk beställar/utförarmodellen skulle tillämpas fullt ut.

SCB:s nya ansvar

Regeringen följer i propositionen inte helt statistikutredningens förslag. SCB får ansvaret för dels den del av den officiella statistiken som griper över flera områden, dels den som inte har någon naturlig myndighetsanknytning eller där förtroendet för statistiken talar för att SCB

är producent. Ansvaret för statistik för avgränsade sektorområden fördelas så långt möjligt till respektive sektormyndighet.

Genomförandekommitté

Vidare föreslås att en genomförandekommitté tillsätts för att planera hur genomförandet i detalj ska ske och se till att förändringarna genomförs successivt från den 1 juli 1993.

Någon detaljerad beskrivning av vilket styrsystem som ska gälla resp statistikgren ges inte i propositionen. Det gör det omöjligt att veta i vilken utsträckning våra statistikgrenar berörs.

Propositionen är ett bra uttryck för de svårigheter som uppkommer då styrsystemen för statistiken ska ändras och spridas på flera händer. Här kommer problem som rör statistikens tillgänglighet, samordning, prissättning, metodkompetens, internationella kontakter, förfoganderätt, sekretess, uppgiftslämnarnas integritetsskydd mm upp till ytan.

Lösningar för alla problem ges

inte i propositionen utan många frågeställningar ska behandlas i kommande utredningar.

Ett alltför decentraliserat statistiksystem kommer att medföra problem för oss kommunala statistiker. Kanske kommer olika statliga myndigheter att begära in ungefär samma uppgifter från oss och vid olika tillfällen.

Kanske kommer det att bli svårare att få intressant statistik på kommunnivå än i dag. Dessutom kanske statistiken kommer att bli dyrare. Det blir viktigt för oss i KSP att se till att dessa farhågor inte besannas.

KSP kommer att vara med

Vi kan dock räkna med att få förlöpande information från SCB om hur frågorna utvecklas. Vi har ju Regionala rådet, olika användargrupper och andra löpande kontakter med SCB, så det bör finnas goda möjligheter att få bra underlag för att bedöma om och hur vi inom KSP bör agera i framtiden.